

Trondheim Omland Fiskeadministrasjon

Tilstandsundersøkelse av pukkellaks i Tangstadelva 2018

Vegard Ambjørndalen & Hans Mack Berger

Tittel

Forord

Etter oppdrag fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, er det gjennomført tilstandsundersøkelse med hensyn på mulig gyting etter pukkellaks i Tangstadelva i Verrabotn kommune 13. april 2018. Trondheim Omland Fiskeadministrasjon v/ Hans Mack Berger og Vegard Ambjørndalen har vært var ansvarlig for undersøkelsen og planlagt og gjennomført feltarbeidet. Sammenstilling og skriving av dette notatet er gjort av Vegard Ambjørndalen. Dette notatet presenterer resultatene fra undersøkelsen.

Vegard Ambjørndalen

Prosjektmedarbeider TOFA

Notatet refereres som:

Ambjørndalen, V.M & Berger, H.M. 2018. Tilstandsundersøkelse av pukkellaks i Tangstadelva 2018. TOFA-notat 1. Mai 2018. 6 s.

Sammendrag

Etter oppdrag fra fylkesmannen i Trøndelag, Anton Rikstad, er det i Tangstadelva i Verrabotn kommune gjennomført en tilstandsundersøkelse med hensyn på forekomst av pukkellaks i 2018. TOFA v/ Hans Mack Berger og Vegard Ambjørndalen har vært ansvarlig for undersøkelsen. Dette notatet er skrevet av Vegard Ambjørndalen og sammenfatter resultatet fra undersøkelsen.

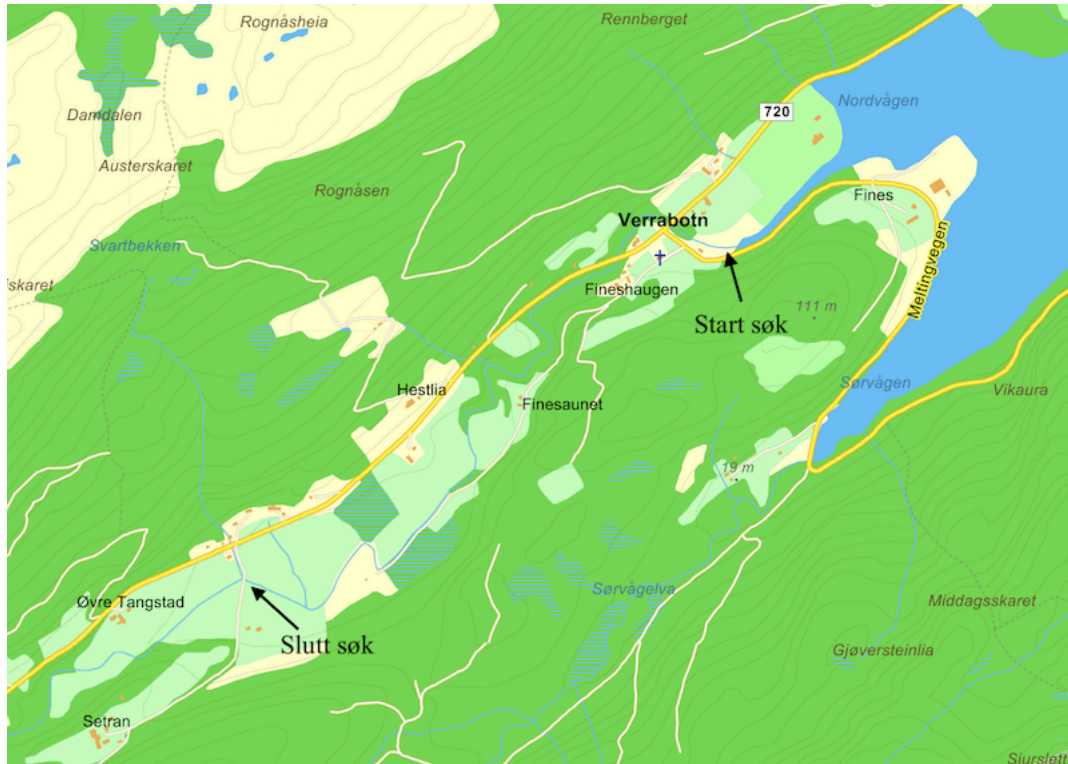
Det ble ikke funnet pukkellaks i Tangstadelva under gjennomføringen av undersøkelsen.

Innledning

Pukkellaks (*Oncorhynchus gorbuscha*) er en stillehavslaks som har en to-årig livssyklus. Den er anadrom, men har ikke samme fotfeste i ferskvann sammenlignet med Atlanterhavslaksen (*Salmo Salar*). Gyting om høsten pågår noe tidligere enn atlanterhavslaks og de befruktede eggene klekker påfølgende vår. Pukkellaksen dør kort tid etter gyting. Eggene klekker også tidligere enn atlanterhavslaks og plommeseekkyngelen blir i elva i en begrenset perioden før den vandrer ut i havet ved lengde omkring 35 mm. Fisken blir i havet i ett år (ensjøvinter) før den vender tilbake og gyter. Denne kalkulerende livssyklusen gjør det mulig å anta tallrikheten på fiskens tilbakevandring to år etter observasjon, basert på det registrerte antallet av gytefisk i undersøkelsesåret. Kunnskapen om miljøeffektene av pukkellaks på økosystemet i elvene er svært begrenset (Sandlund 2018).

Tangstadelva er lokalisert i Verrabotn kommune. Elva har flere meandrerende partier hvor åkerpartier går helt ned til elva. Ellers er elva omkranset med skog og mye overhengende vegetasjon. På nordsiden av elva går riksvei 720. Elva ble i 2015 beskrevet som en verdifull elv og biotop med lite begroing og mye fisk (Bongard 2015).

Undersøkelsen TOFA utførte 13. april i 2018 ble gjort fra flomålet ved utløpet av elva og opp til brua før Øvre Tangstad/Setran-gård (WGS84-koordinater: 63.7935, 10.5566, figur 1). Forholdene var optimale med hensyn på vannføring i værforhold. Undersøkelsen ble gjort på grunnlag av tidligere observasjoner av pukkellaks i elva i fiskesesongen 2017.

Figur 1. Kartutsnitt over start- og sluttsøk i Tangstadelva.

Metoder

Det ble benyttet en kombinasjon av elektrisk fiske og utgraving av grus i områder med antatt gyting (gytegrøper og gyteområder) med rotehåv som oppsamler potensielle egg og yngel av pukcellaks.

Resultater

- Det ble ikke funnet egg eller yngel av pukkellaks under undersøkelsen.
- Det ble funnet yngel og eldre ungfisk av både laks og ørret
- Det ble ikke funnet rognkorn av laksefisk

Diskusjon

Det ble ikke påvist gyting av pukkellaks i Tangstadelva under denne undersøkelsen. Forholdene var optimale med hensyn på vannføring og værforhold, noe som var med på å øke sjansene for å påvise eventuelle rognkorn og eller yngel av pukkellaks. Ettersom klekketiden er svært avhengig av temperatur er det ikke utelukket at yngel allerede har sluppet seg ut av elva. Dette kan foreklare at rognkorn ikke ble funnet på lokaliteter med gyteområder/kulper.

Figur 2. Forholdene under undersøkelsen var optimale, noe som gjorde det lett å observere eventuell pukkellaks. Det ble påvist yngel og ungfisk av både ørret og laks i Tangstadelva.

Figur 3. Ungfisk av ørret var lett å få øye på med den gode sikten i elva.

Referanser

Bohlin, T, Hamrin, S., Heggberget, T. G., Rasmussen, G. & Saltveit, S. J. 1989. Electrofishing – Theory and practice with special emphasis on salmonids. – *Hydrobiologia* 173.

Bongard, Terje. 2015. Notat fra bekkeundersøkelse I Nord-Trøndelag 2014. NINA.

Sandlund, Terje, 2018. Pukkellaks-invasjonen i 2017: hva er det som foregår? Årbok og fiskeguide. Trondheim Omland Fiskeadministrasjon. 2017-2018. Trondheim: TOFA 2018 ISBN 978-82-690805-1-3. s. 89-93. NINA.

Zippin, 1958. The Removal method of population estimation. – *J. Wildl. Manage.* 22: 82-90.